

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

1

2

3

Velferdspolitisk plattform

Vedtatt på NSOs landsmøte 16. april 2023

1. Innledning

Høyere utdanning kommer samfunnet og individet til gode. Like muligheter og lik rett til å ta høyere utdanning er avgjørende prinsipper for å sikre en utdannet befolkning. Derfor skal alle ha tilbud om gratis høyere utdanning som skal være universelt utformet. Videre må økonomiske støtteordninger og velferdstilbud gi studenter best mulig forutsetninger for å ta høyere utdanning. Internasjonale studenter som betaler semesteravgift, skal ha lik rett på velferdstilbud.

Grunnsteinen i norsk høyere utdanningspolitikk skal være lik rett, mulighet og tilgang til høyere utdanning. Staten har det overordnede ansvaret for at alle som ønsker det skal kunne ta høyere utdanning, uavhengig av sosioøkonomisk og kulturell bakgrunn, tilretteleggingsbehov og funksjonsevne. Gratis utdanning, studiestøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen), studentboliger, helhetlig helsetilbud og barnehager, er nødvendige virkemidler for å sikre at det er mulig å studere på heltid.

2. Ansvar og styring

Staten har ansvaret for finansieringen av studentenes økonomiske støtteordninger. Studentens velferdstilbud er et delt ansvar mellom staten, vertskommunen, studentsamskipnaden, utdanningsinstitusjonene og studenten selv.

2.1 Staten

Staten har ansvaret for finansieringen av studentenes økonomiske støtteordninger og det overordnede ansvaret for finansieringen av studentens velferdstilbud. Staten skal påse at vertskommunene har et dekkende og helhetlig helsetilbud til studentene. Staten skal i fellesskap med studentene, studentsamskipnadene, utdanningsinstitusjonene og de lokale myndighetene sikre et helhetlig velferdstilbud for hele studentmassen, og sørge for at tilbudet stadig utvikles. Staten skal hvert fjerde år finansiere og gjennomføre en nasjonal levkårsundersøkelse for studenter i Norge. Studentene, ved NSO, skal involveres i utformingen. Undersøkelsen skal gjennomføres av en uavhengig part.

Staten har det overordnede ansvaret for helsefremmende arbeid i befolkningen. I tillegg til fylkeskommunens ansvar, kan staten etablere nasjonale kollektivrabatter som gjelder på tvers av fylkesgrenser

2.1.1 Statens lånekasse for høyere utdanning

Lånekassen er et statlig forvaltningsorgan, som er underlagt Kunnskapsdepartementet. Studiestøtten skal tildeles av staten via Lånekassens støtteordninger, og skal være hjemlet i lov. Studentene skal ha medvirkning i utviklingen av lånekassens tjenester. Det skal være enkelt og gratis å få hjelp og informasjon fra lånekassen.

2.2 Kommunen og fylkeskommunen

Kommuner som er vertskap for utdanningsinstitusjoner, har ansvar for å tilrettelegge sine kommunale tjenester for studenter som bor i kommunen. Vertskommuner skal sammen med studentdemokratiene utarbeide en strategi for å fremme lokal studentvelferd. Vertskommuner skal sørge for et formalisert samarbeid med studentdemokratiene tilknyttet utdanningsinstitusjonene. I vertskommuner og fylkeskommuner med høyere utdanningsinstitusjoner skal studentdemokratiene være høringsinstanser i alle planer og saker som påvirker og angår studentene.

Kommunen er ansvarlig for å sikre at alle studenter har tilgang på et helhetlig helsetilbud, enten ved å tilby tjenestene selv, eller ved å samarbeide med studentsamskipnadene. Vertskommunene skal gi studentsamskipnadene forkjøpsrett til tomter i nærheten av utdanningsinstitusjonen, eller i sentrumsnære områder. Ved bygging av studentboliger skal vertskommunene stille tomter tilgjengelig, gratis, eller til redusert pris for studentsamskipnadene. Vertskommunene skal ikke stille krav om erstatningsarealer når nye studentboliger skal bygges, og såfremt mulig ikke pålegge studentsamskipnadene rekkefølgekrav.

Kommunen har ansvar for at det er barnehageplass til alle studenter som trenger det.

Kommunene kan samarbeide med samskipnadene for å oppnå dette.

Fylkeskommunen skal tilgjengeliggjøre tilbudene de har for sine innbyggere for studenter bosatt i fylket. Fylkeskommunen har ansvar for kollektivrabatt for studenter, som skal være minimum 50% av ordinær pris, for å sikre rimelig og klimavennlig transport. Fylkeskommunene skal være en aktiv støttespiller for å etablere og vedlikeholde studentkulturtilbudet.

2.3 Studentsamskipnadene

2.3.1 Tilbud

Studentsamskipnadene skal sørge for et tilpasset, tilgjengelig og rimelig velferdstilbud som dekker studentenes behov. Dette behovet skal defineres lokalt, i samarbeid med studentene.

81 Studentsamskipnadene skal ha mulighet til å drive ekstern virksomhet rettet mot andre enn
82 studenter, forutsatt at virksomheten er lønnsom og at dette ikke går utover studentenes tilbud. All
83 fortjeneste fra en slik virksomhet skal gå tilbake til studentene.

84
85 Studentsamskipnadene skal samarbeide slik at alle studenter kan benytte seg av
86 velferdstilbudene hos alle studentsamskipnader på tvers av studieby, uavhengig av tilknytning.
87 Ved kapasitetsutfordringer skal studentsamskipnaden prioritere sine studenter.

88 Alle studentsamskipnadene skal i samarbeid med hverandre og tilhørende utdanningsinstitusjoner
89 jevnlig avholde Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) blant alle sine studenter.
90 Studentene skal være involvert i utformingen, gjennomføringen og beslutninger om videre
91 oppfølging av undersøkelsen.

92
93 Studentsamskipnadene skal bistå og tilrettelegge for studentfrivillighet. Studentfrivilligheten skal
94 ha forrang på lokalene studentsamskipnadene disponerer. Studentsamskipnadene skal ha ikke ha
95 konkurrerende tilbud til studentfrivilligheten.

96 Studentsamskipnadene skal ha mulighet til å drifte egne helsetilbud, som fastlege, psykolog og
97 andre tjenester som kun tar imot studenter, ved lokale behov.

100 **2.3.2 Drift**

101 Studentsamskipnadene skal være studentstyrte, og alle vedtak i studentsamskipnadenes styrer
102 skal kunne fattes med simpelt flertall. Vesentlige endringer i struktur og drift skal være til det beste
103 for studentene. Eventuelle fusjoner skal alltid gjøres med kvalitet som mål, og skal ikke svekke
104 velferdstilbudet til studentene.

105
106 En viktig forutsetning for studenters medvirkning i studentsamskipnadens drift er at de får
107 tilstrekkelig saksinnsyn. Studenttillitsvalgte i det øverste studentorganet som skal påvirke den
108 respektive studentsamskipnaden skal få innsyn i lukkede saker som omhandler drift.

109 Studentdemokratiene skal ha tilgang på styrepapirene og studentsamskipnadene må følge
110 innsynspraksisen berammet i Offentleglova.

111
112 Styrerepresentantene i samskipnadene skal svare til, og underrette valgforsamlingen de er valgt
113 av. For å sikre at styrerepresentantene kan holdes ansvarlige av valgforsamlingen, skal det være
114 mulig å bytte ut styrerepresentantene.

115 For å sørge for kontinuerlig organisasjonsutvikling, samt legge til rette for innhenting av nødvendig
116 kompetanse og erfaringer, skal øverste direktør i studentsamskipnadene ansettes på åremål.

118 **2.3.3 Finansiering**

119 Finansieringen av studentsamskipnadene skal bestå av overføringer fra det offentlige, i tillegg til
120

121 inntekter fra studentsamskipnadenes egen virksomhet og studentenes semesteravgift. Det er
122 viktig at studentsamskipnadene sikres forutsigbare og langsiktige overføringer fra det offentlige for
123 å kunne opprettholde sine velferdstilbud til studentene. Semesteravgiftens formål er å bidra til å
124 bedre studentenes velferdstilbud ved den enkelte studentsamskipnad. Semesteravgiftens
125 størrelse skal fastsettes av studentene ved den enkelte studentsamskipnaden.
126 Kunnskapsdepartementet skal ha ansvar for å godkjenne endringer av semesteravgiften.

127
128 En student som er tilknyttet flere utdanningsinstitusjoner skal kun betale én semesteravgift.
129 Studentsamskipnader er ikke fortjenestebaserte selskaper, og skal derfor være spesifikt unntatt
130 merverdiavgift av salg i studentkantiner, eiendomsskatt og dokumentavgift. Disse unntakene skal
131 komme studentene til gode.

132 133 134 **2.4 Utdanningsinstitusjonene**

135 Utdanningsinstitusjonene skal fremme studentenes velferd. De har et ansvar for å samarbeide
136 med aktuelle studentsamskipnader og vertskommuner i saker som kan påvirke studentenes
137 velferdstilbud. Alle utdanningsinstitusjoner skal stille med fristasjon til studentsamskipnadenes og
138 studentenes velferdstilbud. Studentfrivilligheten skal ha foregangsrett på fristasjon. Fristasjonenes
139 markedsverdi skal ikke være utslagsgivende i studentsamskipnadenes regnskap.

140
141 Alle utdanningsinstitusjoner skal ha et strategisk samarbeid med tilknyttede studentsamskipnader
142 for å sikre gode tilbud til sine studenter. Alle utdanningsinstitusjoner med medlemmer i
143 studentsamskipnadens styre skal være representert ved ledelsen.

144
145 Alle høyere utdanningsinstitusjoner med akkrediterte tilbud skal være tilknyttet en
146 studentsamskipnad. Utdanningsinstitusjoner kan søke Kunnskapsdepartementet om fritak med en
147 forutsetning om at institusjonen kan tilby likeverdige velferdstilbud som dekker de lokale
148 behovene.

149 150 **3. Studentøkonomi**

151
152
153 For å realisere målet om lik rett, tilgang og mulighet til høyere utdanning er det viktig at man har
154 tilgang til høyere utdanning uavhengig av økonomisk situasjon. Det skal ikke være skolepenger
155 eller brukerbetaling ved offentlige utdanningsinstitusjoner i Norge. Med brukerbetaling menes
156 skolepenger og avgifter pålagt av utdanningsinstitusjonen, utover semesteravgiften.

157 158 **3.1 Studiestøtten**

159

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

160 Det skal være mulig for alle studenter å basere livsoppholdet sitt på studiestøtten. For at
161 studentenes økonomi skal følge kostnadsutviklingen i samfunnet skal støttebeløpet knyttes opp
162 mot grunnbeløpet i folketrygden (G). Den årlige fritt disponible studiestøtten skal tilsvare minimum
163 1,5 G og fordeles over 11 måneder. For studenter med nedsatt funksjonsevne, eller barn, skal
164 studiestøtten tilsvare 2,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 12 måneder.
165

166 Studiestøtten skal være en todelt utbetaling der minimum 40 prosent av studielånet omgjøres til
167 stipend etter hvert som studenten avlegger studiepoeng.
168 Heltidsstudenter skal kunne være forsinket med 60 studiepoeng og fortsatt få utbetalt lån. I tilfeller
169 med avtalt tilrettelagt studieløp skal studenten kunne få utbetalt lån ved lengre forsinkelser enn 60
170 studiepoeng.
171

172 Å motta studiestøtte skal ikke automatisk hindre studenter fra å kvalifisere til andre statlige
173 støtteordninger.

174 Studenter ved private utdanningsinstitusjoner skal ha lik rett til å få lån og stipend fra Lånekassen
175 som studenter ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Den enkelte students semesteravgift skal
176 ikke kunne endres i løpet av studieåret.
177

178 Studenter som av andre årsaker ikke har mulighet til å ta opp basisstøtte, men tar studiepoeng,
179 skal ha muligheten til å få et rent utdanningslån gjennom statens lånekasse for høyere
180 utdanning.
181

182 **3.2 Støtte til utdanning i utlandet**

184 De økonomiske rammevilkårene gjennom Lånekassen må gjøre det mulig for alle å gjennomføre
185 hel- og delgradsstudier i utlandet uten egenfinansiering.

186 Det må legges til rette for at studenter kan ta deler av eller hele utdanningen sin ved institusjoner
187 som krever skolepenger. Det skal være den samme stipendandelen til skolepenger på både
188 bachelor- og masternivå.
189

190 Det skal finnes støtteordninger for inntil to språklige tilretteleggingssemestre i utlandet før
191 gradsstudier. Det skal ikke ha betydning om du har språkopplæringen i et annet land enn selve
192 studiet, så lenge det er det samme språket som benyttes.
193

194 **3.3 Studenter med barn**

196 Studenter med barn skal ha rett til å motta foreldrestipend, forsørgerstipend og foreldrepenger fra
197 Lånekassen, eller andre statlige støtteordninger på lik linje med arbeidstakere. Disse rettighetene
198 skal også gjelde uavhengig om studenten mottar støtte fra en arbeidsgiver, eller om studentens
199 medforsørger ikke er student.

200 Studenter med barn skal ha rett på barnetilsyn uavhengig av om studenten er enslig forelder eller
201 har medforsørger. Enslige foreldre skal ha rett på overgangsstønad på lik linje med arbeidstakere.
202 Studenter som får barn etter endt utdanning, før de har opparbeidet seg seks måneders
203 arbeidserfaring, skal ha krav på offentlig støtte.

204
205 Det skal kun stilles krav til å være oppmeldt som student i tre måneder for å ha rett til
206 foreldrestipend. Lånekassen skal gi forlenget foreldrestipend i de tilfellene det er nødvendig.
207 Studenter med barn skal kunne betale semesteravgift og beholde studentstatus under
208 foreldrepermisjonen.

209
210 Alle studenter med barn skal ha tilgang på en studentbarnehage. Studentbarnehagene skal være
211 tilpasset studentenes behov, med fleksible åpningstider og særskilt kompetanse på
212 studenthverdagen. Studentbarnehager må ha muligheten til å ha fleksible opptak, som ikke
213 begrenses til spesielle deler av året. I tilfeller hvor studenter ikke har tilgang til en
214 studentbarnehage må det sikres et tilsvarende tilbud i andre barnehager.

215
216 Rammefinansieringen av studentbarnehagene skal være et statlig ansvar og skal være en egen
217 post i statsbudsjettet. Tilskuddet til studentbarnehager skal være det samme som til offentlige
218 barnehager. Studentbarnehager i regi av studentsamskipnadene skal anses som ideelle
219 barnehager og må ha gode driftsvilkår.

221 222 **3.4 Avgrensninger**

223 Studenter skal ha rett på studiestøtte tilsvarende 480 studiepoeng.

224 Skattepliktig personinntekt inntil 2 G skal ikke gi reduksjon i stipendandel for heltidsstudenter, som
225 mottar studiestøtte i 7 måneder eller mer. For studenter som tar mindre enn 30 studiepoeng per
226 semester, skal ikke skattepliktig inntekt inntil 2.5 G gi reduksjon i stipendandel. Studenters formue
227 skal ikke påvirke omgjøringen fra lån til stipend.

228 229 230 **3.5 Tilbakebetaling**

231 Personer med studielån skal selv velge om de vil ha fast eller flytende studielånsrente. Renter og
232 nedbetaling av studielånet skal tidligst begynne seks måneder etter endt utdanning.

233 Det skal ikke kreves tilbakebetaling av studielån mens studenten mottar studiestøtte fra
234 lånekassen. Det skal i tillegg være mulig med 36 betalingsutsettelse uten fremlegging av årsak i
235 løpet av nedbetalingsperioden. Øvrige betalingsutsettelse skal behovsprøves. Lånekassen skal
236 kunne gi rentefritak gjennom behovsprøving.

237
238 For personer med inntekter som faller inn under Lånekassens grense for rentefritak, skal det være
239 mulig å få slettet deler av studielånet.

240 Studielånet skal slettes etter 20 år med lav inntekt. Inntektsgrensen skal settes basert på inntekt
241 og størrelsen på husholdningen. Personer som er varig ufør skal ha mulighet til å få slettet deler
242 av eller hele studielånet.

243 Det skal ikke være et rentepåslag for å dekke kostnadene av misligholdte lån og drift av
244 Lånekassen.

245
246 Studenter som påtar seg kompenserte heltidsverv skal få rentefritak på studielånet for den
247 perioden de innehar vervet. Det skal ikke være en tidsbegrensning på fritaksordningen for
248 kompenserte heltidsverv.

250 251 4. Bolig

252
253 Studentboliger er et godt tiltak for å dempe prisveksten på leiemarkedet samtidig som de er et
254 viktig supplement i et trangt utleiemarked. Den nasjonale dekningsgraden av studentboliger skal
255 være minst 20 prosent. I tillegg må det tas høyde for lokale forhold slik at tilbudet av studentboliger
256 samsvarer med behovet. De fleste studenter leier bolig på det private boligmarkedet. Mange flytter
257 til en ny by, og det kan være krevende å finne gode leiemuligheter. Et stort press på markedet gjør
258 det lett for utleierye å utnytte studenter. Tilgang på gode og trygge boliger er derfor avgjørende for
259 en god studietid.

261 262 4.1 Det private leiemarkedet

263 En trygg og god bolig innebærer at noen standarder er ufravikelige. Det må innføres en
264 standardisert periodisk kontroll av utleieboliger. Kontrollen skal stille minimumskrav til kvaliteten og
265 sikkerhet for å kunne leie ut boliger. Boligene må kontrolleres og godkjennes av en autorisert og
266 nøytral tredjepart med jevne mellomrom. Tilfredsstillende kriteriene skal boligene tas av
267 utleiemarkedet mens boligen utbedres.

268
269 Ved mistanke om avvik og mangler må det være mulig å melde fra til en nøytral tredjepart.
270 Dersom tredjeparten finner kritikkverdige forhold, må boligeier utbedre boligen. Under utbedring
271 må utleier dekke eventuelle merkostnader for leietaker. Dette gir utleier incentiver til å følge opp
272 boligen fortløpende.

273
274 For å unngå uenigheter og ulovlige kontrakter må både utleier og leietaker ha tilstrekkelig
275 kompetanse. Ved utleie av bolig skal det derfor stilles krav til formell kompetanse både hos utleier
276 og leietaker.

277
278 Depositum er en stor enkeltkostnad for studenter. Studenter skal ikke måtte være avhengig av
279 andre for å kunne betale depositum. Det skal derfor være et øvre tak på depositumssummen

280 tilsvarende tre månedsleier. Depositums skal settes på en depositumskonto i leietakers sitt navn,
281 og leier skal ta imot renter.

282
283 Studenter som ikke finner et sted å bo til studiestart skal ikke bli hindret fra å begynne på studiene.
284 Derfor skal vertskommunene, utdanningsinstitusjonene og samskipnadene stille med
285 bostedsgaranti. Denne bostedsgarantien skal være en midlertidig løsning mens studentene finner
286 seg et sted å bo.

287 288 **4.2 Studentboliger**

289 290 **4.2.1 Bygging og tilskudd**

291 Den nasjonale dekningsgraden av studentboliger skal være minst 20 prosent. I tillegg må det tas
292 høyde for lokale forhold slik at tilbudet av studentboliger samsvarer med behovet.

293 Staten skal gi tilskudd til bygging av studentboliger. Det statlige tilskuddet skal utgjøre 49 prosent
294 av de totale bygge- og tomtekostnadene.

295
296 Studentsamskipnadene skal være hovedtilbyder av studentboliger. I tilfeller der
297 studentsamskipnadene ikke søker om alle tilskuddene staten gir tilsagn til, skal andre aktører få
298 anledning til å søke om tilskudd til studentboligbygging. I første omgang er det
299 studentboligstiftelser og ikke-kommersielle aktører som skal få søke. Dersom samskipnadene
300 ikke realiserer tilskudd de har søkt om skal disse tilskuddene tilbys de andre aktørene i den
301 overnevnte rekkefølgen før de tilbakeføres til staten.

302
303 Ved søknad om bygging av studentboliger skal det foreligge en plan for avsetning av midler til
304 vedlikehold. Det skal settes av midler til vedlikehold slik at en på lang sikt unngår store
305 vedlikeholdsetterslep. Normal levetid for boenhetene skal være 50 år.

306
307 Dersom studentsamskipnadene kan dokumentere tilstrekkelig tilsyn og vedlikehold, kan de ved
308 behov søke om tilskudd til totalrenovering. Midler til renovering skal ikke gå av enhetskvoten.
309 For å få bygget flere studentboliger må studentboliger bli et eget arealformål i plan og
310 bygningsloven, med en maksimal saksbehandlingstid på ett år.

311
312 Utdanningsinstitusjoner og studentsamskipnader må ha mulighet til å avhende eiendom under
313 markedspris, gitt at dette kommer studentene til gode.

314 315 316 **4.2.2 Utforming og standard**

317 Studentsamskipnaden skal tilrettelegge for at den totale boligmassen gjenspeiler behovet i
318 studentmassen. Det skal finnes egne byggestandarder for studentboliger som tar høyde for
319

320 studenters situasjon. Dette innebærer at studentboliger skal ha unntak fra fordyrende
321 rekkefølgekrav som ikke bedrer bosituasjonene for studenter.

322 Alle studentsamskipnader skal ha som mål å bygge miljøvennlige og bærekraftige studentboliger,
323 fortrinnsvis i plussusstandard, uten at dette fører til en økning i studentenes husleie. Det skal
324 være et mål at studentboliger legger til rette for sosial interaksjon. Dersom tiltak som oppfyller
325 dette medfører økte kostnader per hybelenhet skal det kunne gis høyere kostnadsramme, men
326 kun hvis det også inkluderer et økt statlig tilskudd per hybelenhet.

327
328 Det skal være mulig å søke om økt kostnadsramme og -tilskudd for boliger med behov for
329 funksjonelle og universelle tilpasninger.

331 332 **4.2.3 Tildeling**

333 Utdanningsinstitusjonene skal ha boliggaranti for alle nye internasjonale studenter.
334 For å sikre at flest mulig studenter får et tilbud om å bo i en studentbolig skal det lokalt settes
335 makstak på hvor mange år en student kan bo i studentbolig basert på kapasitet, og
336 førsteårsstudenter skal prioriteres. Samskipnadene skal etterstrebe at studenter kan bli boende til
337 fullført grad. Studenter kan søke om å bo lenger i studentboligen ved særskilt søknad som
338 behandles individuelt.

340 341 **4.3 Muligheter for å eie**

342 Det å eie bolig er for mange et mål i løpet av livet. For NSO er det viktig at studenter ikke har
343 dårligere utsikter til å eie en egen bolig i framtiden, enn andre unge voksne.

344 345 346 **4.3.1 Krav til førstegangskjøpere**

347 En av de største utfordringene med å komme inn på boligmarkedet for den enkelte, er kravet om
348 egenkapital. Studenter har en svært begrenset muligheter til å spare opp midler under studietiden.
349 Det kan derfor ta lengre tid å nå det fastsatte kravet om egenkapital, uavhengig av betalingsevne.

350
351 Derfor bør egenkapitalkravet for førstegangskjøpere senkes.

352 Det at man har valgt å ta en utdanning og dermed opparbeidet seg studielån skal ikke være en
353 ulempe når man skal inn på boligmarkedet. Studielån derfor vektet mindre enn annen gjeld når
354 samlet gjeldsbyrde beregnes.

355 356 **4.3.2 Regulering av nye boliger**

357 Å bygge flere rimelige boliger vil bidra til å dempe trykket på boligmarkedet. Men for at det skal ha
358 en reel effekt bør boligene selges til de som har en intensjon om å bo i boligen. NSO mener derfor

359 at 15% prosent av alle nybygde boliger skal gå til førstegangskjøpere, og at rene utleieaktørers
360 mulighet for å kjøpe opp hele boligkomplekser bør begrenses.

362 **4.3.3 Regulering av eksisterende boliger**

363 Utfordringene i dagens boligmarked skyldes ikke utelukkende mangel på boliger, men også en
364 skeivfordeling av de boligene som allerede eksisterer. Derfor holder det ikke bare å bygge flere
365 nye boliger, det må også sørges for at de boligene vi har distribueres til flere. Muligheten for å
366 anskaffe sekundærboliger burde derfor begrenses.

369 **4.3.4 BSU**

370 Hensikten med BSU er å gi unge insentiv til å spare seg opp egenkapital for å komme inn på
371 boligmarkedet. BSU må kun gjelde for unge som ikke har kjøpt sin første bolig.

372 Grensene for BSU-ordningen må justeres i takt med boligmarkedet. Det maksimale sparebeløpet
373 bør tilsvare egenkapitalkravet for en førstegangslleilighet i byen der boligprisene er høyest. Det
374 årlige sparebeløpet bør minimum være 10 prosent av det maksimale sparebeløpet. Skattefordelen
375 bør minst være på 25% av den årlige besparelsen.

376 Penger på BSU-konto skal ikke telles med i behovsprøvinger fra NAV.

381 **4.3.5 Styrking av husbanken**

382 NSO skal kjempe for at husbanken styrkes slik at studenter og unge voksne lettere får adgang til
383 boligmarkedet.

386 **5. Studenthelse**

387 God studenthelse er når studenten, gitt sin særskilte livssituasjon, er i stand til å mestre
388 studenthverdagen og lykkes både faglig, sosialt og psykisk. Det skal vektlegges helsefremmende
389 arbeid og tilbys lavterskeltilbud for å ivareta studentenes fysiske og psykososiale helse.
390 Helsefremmende arbeid er tiltak som tar sikte på å bedre livskvalitet, samt å redusere
391 sannsynligheten for utvikling av risikofaktorer for sykdom. Det skal her særlig legges vekt på
392 informasjon og veiledning rettet mot en helsefremmende livsstil og god fysisk helse, under
393 studietiden.

394 Det helsefremmende og forebyggende arbeidet knyttet til studenters helse må være i tråd med
395 relevant og oppdatert forskning på studenthelse.

399 For å sikre at alle har like muligheter for deltakelse i høyere utdanning, er det nødvendig med et
400 offentlig finansiert helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter. For å sikre at det er
401 tilgjengelig fastleger til alle studenter skal samskipnadene kunne tilby fastleger som kun kan
402 velges av studenter som har betalt semesteravgift til den aktuelle samskipnaden. Det er også
403 nødvendig å se studenthelsen i sammenheng med det totale utdanningsløpet.
404

405 Arbeidet med forebyggende helsetiltak blant studenter skal inkludere tilbud om fysisk aktivitet,
406 ernæring, sosiale møtesteder, og det skal sikres gode rammevilkår for studentfrivilligheten.
407 Utdanningsinstitusjonene har ansvaret for det fysiske rammeverket for forebyggende helsetiltak
408 blant studenter. Ansvaret for studenthelsetilbudene skal ligge hos det offentlige, men kan
409 suppleres av studentsamskipnadenes eget tilbud. Vertskommunen har ansvar for å informere
410 studentene om det tilgjengelige helsetilbudet, og sikre et helhetlig helsetilbud.
411

412 5.1 Psykisk helse

413 Alle studenter skal ha enkel tilgang til et lavterskel, psykisk helsetilbud, med kort ventetid.
414 Utdanningsinstitusjonene skal samkjøre sine studieveilednings-, samtale- og rådgivningstjenester
415 med studentsamskipnadenes og kommunenes psykiske helsetilbud.
416 Det skal prioriteres tilbud som rettes mot forebygging av psykisk uhelse, som skal organiseres
417 gjennom samskipnad og utdanningsinstitusjon.
418

419 Det skal over statsbudsjettet øremerkes midler gjennom helseforetakene og
420 studentsamskipnadene til utvidelse av psykiske helsetilbud rettet mot studenter
421

422 Det skal finnes offentlige finansierte tilbud for studenter med tyngre psykiske plager. Tilbudene
423 skal legge til rette for at personer med psykiske plager kan studere.
424

425 5.2 Fysisk helse

426 God fysisk helse er når en får regelmessig mosjon, riktig ernæring og får forebygget, ivaretatt og
427 behandlet andre fysiske behov, som for eksempel sykdom.
428

429 Tannhelsebehandling for studenter skal være en del av allmennhelsen, og inkluderes i
430 folketrygden. Inntil dette er realisert skal det være 75 prosent rabatt på offentlig
431 tannhelsebehandling for alle studenter.
432

433 Brillerglass, linser og behandlinger for syn og øye skal være offentlig rabattert med 50 prosent av
434 ordinær pris, for alle studenter.
435

436 Studenter skal ha gratis sanitærprodukter tilgjengelig på utdanningsinstitusjonens områder.
437
438

439 **5.2.1 Fysisk aktivitet**

440 Jevnlig fysisk aktivitet har mange positive helsefordeler og fungerer som et forebyggende tiltak
441 mot psykiske lidelser. Å skape en lav terskel for å bedrive fysisk aktivitet ved studiestedene er en
442 del av å tilrettelegge for et godt læringsmiljø.

443 Samskipnadene og utdanningsinstitusjonene skal tilrettelegge for at studentidrettslag og
444 frivilligheten kan tilby et aktivitetstilbud til alle studenter. Samskipnadene og
445 utdanningsinstitusjonene skal jobbe spesielt for å styrke paraidrett i studentidrettslag og
446 frivilligheten.

447 448 **5.3 Seksuell helse**

450 Seksuell helse er mer enn forekomsten av seksuelt overførbare sykdommer, og inkluderer også
451 forhold til eget kjønn og seksualitet. Det er nødvendig med tiltak for å kunne ivareta sin egen
452 seksuelle helse. Det bør gjennom det offentlige helsevesenet og studentsamskipnaden være
453 tilgang på testing-, vaksine-, og behandlingsmuligheter. Satsningen på kunnskap og tilgjengelig
454 informasjon om seksuell helse må økes hos studentsamskipnadene. For å sikre enkel tilgang på
455 testing av kjønnsykdommer, bør det finnes mulighet for gratis selvtesting på campusområdene.
456 Helsepersonell med formell kompetanse om seksuell helse og kjønnsinkongruens er viktig for å
457 kunne sørge for et godt og helhetlig helsetilbud til studentene.

458 Studenter skal ha tilgang på gratis engangs-prevensjon, og offentlig rabatterte langtidsvirkende
459 prevensjon.

460 461 **5.4 Støtteordninger ved sykdom**

463 Studenter skal ha krav på sykestipend fra Lånekassen. Dette skal også gjelde ved sykdom som
464 kun delvis forhindrer studentene fra å ta del i utdanningen. Utdanningsinstitusjoner skal bistå med
465 informasjon og rådgiving rundt prosessen med sykestipend ved sykdom.

466 Retten til sykestipend skal ikke bortfalle på bakgrunn av at studenten mottar sykepenger eller
467 arbeidsavklaringspenger i den aktuelle perioden. Studenter skal ha mulighet til å motta støtte fra
468 både Lånekassen og folketrygden.

470 Utdanningsinstitusjonene skal tilrettelegge for studenter som mottar arbeidsavklaringspenger og
471 andre ytelser. En arbeidsledig som ønsker å ta enkeltemner ved et universitet eller en høyskole
472 skal ikke miste retten til dagpenger.

473 474 **5.5 Studenter og rus**

476 Arbeidet med studenter og rus innebærer å jobbe forebyggende og å følge opp studenter med
477 rusproblematikk. Dette arbeidet spiller en viktig rolle i å forebygge fysiske og psykiske plager, samt
478 å skape tilhørighet til studiemiljøet. For å skape et inkluderende studentmiljø er det viktig at

479 utdanningsinstitusjonene og studentfrivilligheten har en bevisst holdning til bruk av rusmidler.
480 Utdanningsinstitusjonene og studentforeninger har ansvar for at denne holdningen gjenspeiles i
481 deres strategier og daglige virke.

482
483 Vertskommuner, studentsamskipnadene og utdanningsinstitusjonene skal i samarbeid legge
484 særlig vekt på arbeidet med å gi studenter tilstrekkelig informasjon om utfordringene ved rusbruk
485 og om det forebyggende arbeidet. Det skal også være lett tilgjengelig informasjon og tilgang på
486 behandling gjennom det offentlige, for rusproblematikk rettet mot studenter. For å unngå
487 stigmatisering og gjøre tilbudet om hjelp lavterskel for studenter, skal det finnes behandlingstilbud
488 der man kan være anonym. Studenter som sliter med rus og avhengighetsproblematikk skal få
489 hjelp ikke straff.

491 **6 Studentliv**

492
493
494 En bra studietid er mer enn det akademiske, og alle fortjener å ha et bra studieliv. Tilgang på
495 sosiale, kulturelle, idrettslige og frivillige aktiviteter bidrar til å berike studietiden, og er noe alle bør
496 ha tilgang på uavhengig av økonomi, funksjonsvariasjon eller studiested. Kulturarbeid,
497 studentidrett og foreningsliv er sosialt, og skaper relasjoner, mestring og selvrealisering.
498 Kulturtilbud, studentidrett og foreningsliv har en direkte forebyggende effekt på ensomhet og
499 alvorlige psykiske symptomer. Å legge til rette for, styrke og satse på studentlivet er et felles
500 ansvar mellom stat, vertskommune, utdanningsinstitusjon, studentsamskipnad og lokale
501 studentdemokratier.

502 503 **6.1 Studentfrivillighet**

504 Studentfrivillighet er aktiviteter, foreninger, og møteplasser som er drevet frivillig av og for
505 studentmassen.

506 Utdanningsinstitusjonene og studentsamskipnadene skal legge til rette for studentfrivillig arbeid
507 gjennom gratis kursing, fristasjon og økonomisk støtte til drift og arrangement.

508
509
510 Kommunen må bidra til studentfrivilligheten gjennom å gi tilgang på idrettsanlegg, økonomisk
511 støtte, lokaler til studentkultur, møteplasser og andre arealer til studentorganisasjoner.
512 Studentfrivilligheten skal ha et tilgjengelig, kompetent og behjelpelig støtteapparat ved
513 økonomiske, og organisatoriske spørsmål. Der det er hensiktsmessig bør studentfrivilligheten få
514 fritak fra lover og forskrifter som gjør det økonomisk eller praktisk vanskelig å drifte frivillig.

515
516 Utdanningsinstitusjonene, vertskommunene og studentsamskipnadene skal gjøre det mulig for
517 foreningene å søke økonomiske midler til studentenes aktivitet, der studentene selv skal være
518 representert i utvalg eller komiteer som har ansvar for å behandle tildelingene. Vertskommunen og

519 fylkeskommunen skal inkludere og ta hensyn til studentfrivilligheten i sine frivillighetsmeldinger,
520 strategier og handlingsplaner.

523 **6.1.1 Tilrettelegging og permisjon**

524 Utdanningsinstitusjonene skal tilrettelegge for studenter med tunge verv. Dette innebærer blant
525 annet å innvilge permisjon, gi fritak fra obligatoriske aktiviteter og tilrettelegge praksisperioder.
526 Studenter som har fått innvilget permisjon skal beholde sin studentstatus. Utdanningsinstitusjonen
527 skal i samråd med studentene avgjøre hvilke verv som faller inn under denne bestemmelsen.

530 **6.2. Studentkultur**

531 Studentkultur er kulturtilbud rettet mot, eller drevet frivillig av studenter.

532 Tilgang på kulturtilbud er et felles ansvar som deles av studentene og det offentlige.

533 Kulturtilbudene skal være av kvalitet, være lett tilgjengelige og ha en studentvennlig pris. Det skal
534 også være enkelt å selv kunne opprette kulturtilbud for studenter gjennom regionens ulike
535 foreninger og møteplasser. Alle kulturtilbud og kulturarrangement som er støttet av kommunen
536 eller fylkeskommunen skal ha studentrabatt.

539 **6.3 Studentidrett**

540 Studentidrett defineres som den frivillig organiserte idretten i studentidrettslagene ved
541 studiestedene.

543 Idrett og fysisk aktivitet fremmer god psykisk og fysisk helse og er med på å legge til rette for en
544 god studietid. Studentidretten må sees på som et naturlig steg fra barne- og ungdomsidretten inn i
545 voksenidretten, og en viktig del av norsk idrett.

547 Studentidretten skal være et tilbud for alle studenter. Studentidrettslagene skal ha fortrinnsrett i
548 idrettsanlegg som er finansiert og eid av studentsamskipnad og/eller utdanningsinstitusjon.

549 Samskipnadene skal så langt det lar seg gjøre kun tilby supplerende tilbud når
550 studentidrettslagene har liknende eller tilsvarende tilbud. Studentidrettslagene tilknyttet
551 samskipnaden skal høres i opprettelsen av nye treningstilbud fra samskipnaden. Hvis mulig burde
552 det sees på løsninger hvor idrettslagene samarbeider med samskipnaden om driften av organisert
553 trening.

554
555 Studentidrettslagene skal ha tilgang til kommunale idrettsanlegg på lik linje med andre
556 idrettsforeninger. Planer for campusutvikling skal ivareta behovet for idretts- og treningsarealer.
557 Samskipnad, utdanningsinstitusjoner, kommuner, idrettskretsene og -rådene, -forbundene må
558 aktivt støtte studentidrettslagene gjennom tilskudd, tilrettelegging og tilgang på utstyr og idretts- og

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166 Oslo

Tlf: 22 04 49 70

E-post: nso@student.no

www.student.no

559 treningsarealer, for å sikre høy kapasitet og lave kostnader for deltakelse, slik at studentidretten
560 sikres som lavterskeltilbud.